

نشریات جدید ناشنوایی ایران

اعظم قاسمی^۱

عرضه می‌کنیم که اگر اطلاعات پراکنده کنونی جمع‌آوری و تدوین نشود و به فصل‌های آتی منتقل نگردد. در تاریخ مفقود شده و از بین می‌رود. افراد بسیار انگشت شماری از دوره مرحوم باغچه‌بان باقی مانده‌اند مانند سید رضا قلی شهیدی و سید محسن میرلوح موسوی. امیدواریم این اشخاص یا فرزندان و نوادگان آنان پیام ما را دریافت کرده و پاسخ مثبت دهند.

* آوای دوست

مدیر مسئول: دکتر عبدالحمید حسین نیا

سردبیر: دکتر سید محمدرضا توکلی

آخرین شماره: سال بیستم، مهر و آبان ۱۳۹۳، شماره ۴۵
آوای دوست نشریه خبری داخلی انجمن علمی جراحان گوش، گلو، بینی و سر و گردن ایران است. این خبرنامه، از پاییز ۱۳۷۴ انتشار آن در تهران آغاز شد. دارای مقالات علمی و خبرهای مختلف در زمینه پزشکی است.

انجمن گوش و گلو و بینی و جراحی سر و گردن ایران، به عنوان انجمنی نوپا و مردم نهاد در سال ۱۳۳۳ رسماً تأسیس شد. هدف از برپایی چنین انجمنی، افزون بر کمک به ارتقای دانش، مهارت‌ها و اخلاق حرفه‌ای در زمینه رشته گوش و گلو و بینی و جراحی سر و گردن، تبیین راهکارهای ضروری برای بهبود مراقبتهای پزشکی در این رشته و خدمت رسانی بیشتر به بیماران است. این انجمن تاکنون توانسته اقداماتی مختلف از جمله انتشار خبرنامه داخلی آوای دوست و ... را انجام دهد. در واقع، اینها دستاورد فرد یا گروه ویژه‌ای نیست و همه همکاران متخصص گوش، گلو و بینی در کشور عزیزمان ایران، در آن سهیم بوده‌اند.

در چاپ دوره جدید شماره ۱۳ این نشریه در سال ۱۳۸۸ مقاله‌ای علمی راجع به در میان گذاشتن خبرهای ناگوار به والدین بیماران، از جمله والدین ناشنوا توسط دکتر گیتا مولی نوشته شده است. که در آن به نکات مهمی که باید به والدین کودکان ناشنوا پس از تشخیص کم‌شنوایی کودک گفته شود پرداخته است. دکتر عبدالحمید حسین نیا، مدیر مسئول آن و دکتر علی اصغر پیوندی، سردبیر این نشریه است. همکاران سردبیری عبارت‌اند از:

دکتر علی افتخاریان، دکتر محمدرضا توکلی دکتر علیرضا جعفری، دکتر ابراهیم رزم‌پاد، دکتر محمدحسین عزیزی، دکتر محمدرضا فتح‌العلومی، دکتر کاوه کیوانی، دکتر مسعود متصدی، دکتر بهرام ملکوئی، دکتر بیژن نقیب‌زاده.

* آوای نگاه

انجمن خانواده ناشنوایان ایران با پیشنهاد گروهی از خانواده‌های ناشنوا و حمایت سرکار خانم ثمینه باغچه‌بان دختر گرانقدر زنده یاد استاد جبار باغچه‌بان و مدیر عامل وقت سازمان ملی رفاه ناشنوایان (انجمن خانواده ناشنوایان ایران) بنیان نهاده شد. این

مجله‌ها و نشریات تأثیر مهم و سرنوشت ساز بر جامعه ناشنوایان داشته‌اند. زیرا ناشنوایان معمولاً در مدارس معمولی یا مدارس ناشنوایی سواد خواندن و نوشتن را فرا گرفته‌اند و توان مطالعه نشریات بینایی^۲ دارند. از طرف دیگر آمار نشان داده که ناشنوایان به مطالعه نشریات و حتی روزنامه‌ها علاقه داشته و پیگیر اخبار و حوادث یا مطالب علمی هستند و مجلات را مطالعه می‌کنند. اما متأسفانه به دلیل فقدان امکانات کمتر صاحب نشریه‌ای وزین و پر مطلب و مؤثر بوده‌اند. اولین نسل نشریات ناشنوایی در ایران توسط مرحوم باغچه‌بان منتشر شد. یعنی ایشان بنیان‌گذار «نشریه ناشنوایی» هم هست.

جامعه ناشنوایان و نخبگان این جامعه باید اقدام به انتشار نشریه‌ای جامع و به روز نمایند و ناشنوایان را به مشارکت فرا خوانند، تا از این طریق بعضی از ضعف‌های ناشنوایان در زمینه نویسندگی و اطلاع از واژه‌ها را جبران نمایند.

در مورد نشریات چند اقدام ضروری در حال انجام است. اینجانب و همکارانم در دفتر فرهنگ معلولان مشغول هستیم و به مرور منتشر می‌کنیم. این موضوعات در سه بخش کلی زیر می‌باشند:

۱- شناسنامه نگاری نشریات

درصد هستیم نشریات معلولین و نیز نشریات ناشنوایی ایرانی و خارجی را معرفی کنیم. در این مرحله فقط مشخصات صوری مثل قطع، تاریخ انتشار، تاریخ توقف احتمالی را می‌آوریم.

۲- راهنماسازی برای هر نشریه

هر یک از نشریات دقیقاً مطالعه و مطالب آن اعم از مقاله، خبر و گزارش به روش علمی نمایه و فهرست می‌شود و نهایتاً راهنمای مندرجات نشریات منتشر می‌گردد.

۳- مآخذشناسی نشریات و روزنامه‌نگاری

مطالبی که درباره نشریات یا روش، تاریخ و دیگر جنبه‌های روزنامه‌نگاری معلولیتی منتشر شده هم در یک طرح مستقل معرفی می‌شوند. در اینجا به شخصیت‌هایی که در زمینه تولید و نشر یا راه‌اندازی و مدیریت یا مقاله‌نویسی نشریات معلولیتی و ناشنوایان؛ همکاری کرده‌اند را هم معرفی می‌کنیم.

امیدواریم بتوانیم یافته‌ها و تحقیقات خود را در این محور در سه شماره مجله توان نامه بیاوریم، سپس به صورت کتاب منتشر کنیم. از این‌رو از همه کسانی که در این زمینه مطلب، نشریه قدیمی و اطلاعاتی دارند همکاری فرمایند. کسانی که نشریات قدیمی دارند می‌توانند به رسم امانت در اختیار این دفتر قرار دهند یا به این دفتر بفروشند.

قابل توجه همه فرهنگ دوستان و علاقه‌مندان به فرهنگ معلولین

۱. کارشناس امور معلولین و کارشناس نشر و چاپ متون بریل.
۲. منظور نشریاتی که روی کاغذ با خط و ادبیات عادی چاپ می‌شود.

انجمن یکی از بزرگترین مؤسسات ناشنویان در ایران می باشد و در راستای خدمت رسانی به قشر ناشنوا، فعالیتهای متعددی دارد از جمله انتشار نشریه نگاه. این نشریه زیر نظر کمیته‌ای منتشر می‌شود. اعضای کمیته نشریه «آوای نگاه» متشکل از جوانان ناشنوا و کم‌شنوایی است که داوطلبانه و به صورت افتخاری و با همکاری یکدیگر مطالب ویژه ناشنویان و معلولان را از منابع مختلف روز گردآوری نموده و سپس بعد از تکمیل اموری چون تنظیم، صفحه آرائی و چاپ در اختیار همنوعان عزیز خود جهت افزایش سطح اطلاعات و معلومات قرار می‌گیرد. طرح چاپ نشریه داخلی وابسته به انجمن خانواده ناشنویان ایران در سال ۱۳۸۳ شمسی با پیشنهاد لیلا اعتماد که مدیر مسئول و سردبیر و همچنین تصویب اعضای هیئت مدیره پی‌ریزی شد. بدین ترتیب دومین نشریه رنگی ناشنویان با عنوان آوای نگاه (بعد از نشریه شکست سکوت) در بهار ۱۳۸۴ شمسی به صورت فصلنامه چاپ شد. حدود چهارده شماره از این نشریه منتشر شده است که بیشتر مطالبشان جنبه اطلاع رسانی را دارد. در چاپ دوره جدید مجله آوای نگاه با انتشار اولین شماره این مجله (دوره جدید) در پاییز و زمستان ۱۳۹۳ می‌باشد که نشریه تخصصی ناشنویان با عنوان (آوای نگاه) با مجوز رسمی از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی منتشر شد. مطالب این نشریه شامل اخبار، گزارش اجتماعی، فرهنگی، آموزش، علمی و غیره در جهت حمایت از حقوق ناشنویان کشور می‌باشد. اعضای هیئت تحریریه جدید این شماره از این نشریه آقای رضا محمودی مدیر مسئول آن و بهاره نظام دوست، سردبیر این نشریه است. همکاران سردبیری عبارت‌اند از:

«گزارش» (۱۳۴۲) و «پیام ناشنوا» (۱۳۷۷-۱۳۷۲) و «صدای ناشنوا» (۱۳۸۱-۱۳۸۶) بوده که تفاوت زیادی با موازین یک نشریه مطبوعاتی داشتند. فصلنامه صدای ناشنوا که مسئولیت آن را دکتر خسرو گیتی دبیر آن موقع کانون ناشنویان برعهده داشت نه برای انتشار عمومی، بلکه برای اعضا به شکل جزوه منتشر می‌کرد. این فصلنامه، آگاه کردن اعضای کانون از افکار و اخبار درباره ناشنویان ایران و جهان، به ویژه افزایش اطلاعات ناشنویان ایران نسبت به حوادث جهانی را در دستور کار خود قرار داده بود. معمولاً اخبار خود کانون، مانند برگزاری نشستها، مصوبات، اقدامات و دیگر حوادث مربوط به کانون را منعکس می‌نمود.

* پیک شنوایی

نشریه دیگر، پیک شنوایی و گفتار بود که سازمان ملی رفاه ناشنویان برای آشنا کردن مردم با مشکلات و دشواری‌های ناشنویان چاپ می‌کرد. این نشریه به صورت فصلنامه و به سردبیری مشیری، بین سال‌های ۱۳۵۲ تا ۱۳۵۷ منتشر می‌شد.

* پیک ناشنوا

اولین شماره فصلنامه پیک ناشنوا با رویکرد فرهنگی و ورزشی در حوزه ناشنویان سراسر کشور با صاحب امتیاز و مدیر مسئول لیلا اعتماد (رئیس سابق انجمن خانواده ناشنویان ایران و نیز مدیر مسئول سابق فصلنامه آوای نگاه) در تاریخ ۲۶ مهرماه ۱۳۹۴ به چاپ رسیده است. اهداف و فعالیتهای مهم در نشریه پیک ناشنوا به شرح ذیل است:

۱. شناسایی و معرفی قشر ناشنویان به عنوان یکی از اعضای جامعه هدف در نزد عموم مردم کشور و نیز مسئولان مرتبط برای حمایت از اشخاص ناشنوا.
۲. معرفی توانمندی‌های ناشنویان به عموم مردم و مسئولان.
۳. معرفی نخبگان ناشنوا به مسئولان ذی‌ربط برای استفاده از توانمندی‌های آنان.
۴. داشتن یک نشریه مختص به ناشنویان همچون نشریات مختص به معلولان جسمی و روشندل برای بیان خواسته‌ها و مشکلات خویش و ارائه راهکارهای برای رفع مشکلات ناشنویان.
۵. همکاری با شرکت‌ها و مؤسسات مرتبط برای درج تبلیغ جهت خرید و سفارش از تولیدات آنان.
۶. معرفی قهرمانان اخلاق ناشنوا به عموم ناشنویان کشور جهت الگوپذیری از فعالیت‌ها و زندگی‌نامه موفق آنان.
۷. فراهم آوردن منابع کتاب‌ها و نشریات ویژه ناشنویان جهت مطالعه و استفاده از نشریات تخصصی آنان.

حامد عابدین‌زاده، هومن نادری، فاطمه آیشاری و دیگر همکاران ... در این شماره جدید به موضوعاتی چون مروری بر شکل‌گیری انجمن خانواده ناشنویان ایران و مهمترین مشکلات ناشنویان: ارتباط و آموزش و بیان زندگی‌نامه استادان حسین گل‌بیدی و جبار باغچه‌بان می‌پردازد.

* افق اندیشه

کانون ناشنویان ایران نشریه‌ای رسمی به نام افق اندیشه دارد که در هفتم شهریور سال ۱۳۹۳ شمسی با حضور رؤسای پیشین کانون ناشنویان ایران آقایان هادی معیری و بهروز مبشری و جمعی از جوانان ناشنوا و دست‌اندرکاران چاپ نشریه افتتاح گردید. بعد از برگزاری انتخابات کانون ناشنویان ایران، اعضای هیئت مدیره جدید اقدام به چاپ نشریه‌ای کردند که به صورت فصلنامه داخلی است و مدیر مسئول آن شیدا شهیدی و سردبیری مونا کریمی می‌باشد و بیشتر مطالب آن درباره ناشنوایی و اخبار و اطلاعات راجع به آنها است. نشریه جدید افق اندیشه به عنوان اولین نشریه کانون ناشنویان ایران به همگان معرفی گردیده است که اداره آن نشریه توسط خود ناشنویان صورت می‌گیرد. لازم به یادآوری است که کانون ناشنویان ایران دارای خبرنامه‌هایی همچون

* توان نامه

از نشریاتی است که به همه معلولان حرکتی، نابینا و ناشنوا می‌پردازد و دارای مباحث مهم و اطلاع رسانی درباره مسائل ناشنویان است. این مجله وابسته به دفتر فرهنگ معلولین است. اولین شماره آن در شهریور و مهر ۱۳۹۲ منتشر شد. در همین شماره مطلبی درباره فستیوال نقاشی ناشنویان در ایتالیا (تیر ۱۳۹۲)، مقاله‌ای درباره فیلم لرزانده چربی درباره پسری ناشنوا؛ مقاله‌ای درباره بتهوون ناشنوا و نیز دارای این مطالب است. شعر ناشنویان، درس قرآنی به ناشنویان در روسیه، تساوی ورزشکاران ناشنوا با ورزشکاران عادی، ناشنویان در مسابقات المپیک، کاروان ورزشی ناشنویان ایران، موفقیت ناشنویان در المپیک.

همچنین دیگر شماره‌های توان نامه دارای مطالب متنوع و بسیار درباره ناشنویان است. نیز این مجله درصدد انتشار ویژه نامه‌ای درباره زبان اشاره است.

* خبرنامه شنوایی

خبرنامه شنوایی نشریه داخلی گروه آموزشی و توان بخشی ناشنویان دانشگاه علوم بهزیستی و توان بخشی تهران است. انتشار آن از پاییز ۱۳۸۰ به صورت جزوه و با انتشار محدود، و عمدتاً در تهران آغاز شده است. و صرفاً شامل گزارشی از رخدادهای فرهنگی مربوط به ناشنویان است. در این نشریه به کنفرانس‌های علمی، معرفی ابزارها و روشهای جدید، افزایش شنوایی، توصیف دستاوردهای جدید پزشکی در عرصه گوش و حلق، گزارش فعالیتهای مراکز ناشنویان در جهان و بالاخره معرفی سایتهای اینترنتی ناشنویان، در دستور کار این خبرنامه قرار دارد. یونس لطفی، مدیر گروه آموزشی و توان بخشی ناشنویان، مدیر مسئول آن و گیتا موللی، سردبیر این نشریه است. همکاران سردبیری عبارت‌اند از: نعیمه دانشمندان، مریم صادقی‌جم، نیلا قاسمی افشار، مریم رضایی نگار و محمدرضا رجبی.^۱

لازم به ذکر است که در ابتدای نخستین شماره، هدف از انتشار این نشریه، آموزش مداوم در جهت ارتقای توانمندیها و رشد دانش و نگرش شغلی ناشنویان بیان شده است. در ادامه به موضوعات مرتبط با ناشنویان که در شماره‌های مختلف این نشریه به آن پرداخته شده، آمده است.

شماره ۲ زمستان ۱۳۸۰ شامل عناوین کنفرانس‌های بین‌المللی، پردازش زبان اشاره در مغز کاشت‌های حلزونی، معلولیت ناشنوایی-نابینایی (۲)، کم‌شنوایان حسی عصبی متابولیک بیماری‌های خود ایمنی گوش داخلی. در شماره ۳ بهار ۱۳۸۱ شامل راهنمای اجرای برنامه جامع غربالگری شنوایی نوزادان، شنیدن از طریق لمس، معلولیت ناشنوایی-نابینایی (۳)، کاشت‌های حلزونی (۲) مداخله زود هنگام و تکامل زبان در کودکان ناشنوا و کم‌شنوا، کم‌شنوایی حسی عصبی متابولیک (۲). شماره ۴ تابستان ۱۳۸۱ با موضوعات کنفرانس‌های بین‌المللی، مداخله زود هنگام چیست، نوزایش سلولهای موئی گوش داخلی، معلولیت ناشنوایی-نابینایی (۴)، چکیده مقالات تخصصی.

شماره ۱ پاییز ۱۳۸۱ شامل کنفرانس‌های بین‌المللی، برنامه جامع غربالگری شنوایی نوزادان، ارزیابی زبانی کودکان کم‌شنوا، معلولیت ناشنوایی-نابینایی (۵) تأثیر کم شنوایی انتقالی بر تشخیص گفتار... شماره ۲ زمستان ۱۳۸۱ با عنوان‌های کنفرانس‌های بین‌المللی، برنامه جامع غربالگری شنوایی نوزادان ارزیابی زبانی کودکان کم‌شنوا (۲)، معلولیت ناشنوایی-نابینایی (۶)، موسیقی درمانی و صوت‌درمانی،

تأثیر موسیقی درمانی در کودک ناشنوا، ژن درمانی. شماره ۳ بهار ۱۳۸۲ شامل عناوین کنفرانس‌های بین‌المللی، ژن جدید کم‌شنوایی، برنامه جامع غربالگری شنوایی نوزادان ارزیابی زبانی کودکان کم‌شنوا (۳) معلولیت ناشنوایی-نابینایی (۷)، ژن درمانی (۲) ارزیابی زبانی کودکان کم‌شنوا (۳)، راههای عصبی شنیداری. و در شماره ۴ پاییز ۱۳۸۲ موضوعاتی با عناوین کنفرانس‌های بین‌المللی، معلولیت ناشنوایی-نابینایی (۸)، مداخله‌های جدید در نقص شنوایی (۱) برنامه جامع غربالگری شنوایی نوزادان ارزیابی زبانی کودکان کم‌شنوا (قسمت آخر)، ژن درمانی در ضایعات شنوایی (۲) چکیده مقالات تخصصی نوروپاتی شنوایی (۱). و در شماره ۱ زمستان ۱۳۸۲ شامل کنفرانس‌های بین‌المللی، معلولیت ناشنوایی-نابینایی (۹)، مداخله‌های جدید در نقص شنوایی (۲)، زبان اشاره و کاشت حلزون، اهمیت مشاوره ژنتیک برای والدین کودکان ناشنوا، نوروپاتی شنوایی (۲). و شماره ۳ زمستان ۱۳۸۳ با عناوین آموزش‌های کوتاه مدت پیش از زبان‌آموزی (SPPI)، معلولیت ناشنوایی-نابینایی (۹)، افسانه‌هایی در مورد کم‌شنوایی. شماره ۱۴ پاییز ۸۴ شامل موضوعات سیستم‌های عصبی اصلی در پردازش زبان اشاره، اختلالات استخوانی و افت شنوایی رشد مهارت‌های گفتاری کودکان کم‌شنوا پس از دریافت کاشت حلزون و .... و شماره ۱۷ پاییز ۸۷ کاشت حلزون از گذشته تا حال، انقلابی جدید در ساخت کاشت حلزون فهرست کنفرانس‌ها و کارگاه‌های بین‌المللی کاشت حلزون و .... بیان شده است.

* سمعک

جمعیت حمایت از کودکان کر و لال نشریه‌ای به نام سمعک یا سمعک چیست یا کودک شما و سمعک منتشر می‌کرد. بیشتر مطالب این نشریه درباره شنوایی و سمعک و گوش بود. این جمعیت به منظور گسترش اطلاعات ناشنویان و کم شنویان و خانواده‌های آنان، آخرین اطلاعات و اخبار را درباره سمعک و گوش و ناشنوایی را منتشر می‌کرد. از این رو خط‌مشی آن اطلاع‌رسانی و آموزش بود.

* شکست سکوت

این نشریه به صورت فصلنامه آموزشی و خبری منتشر می‌شد. صاحب امتیاز نشریه کانون ناشنویان خراسان بود. نخستین شماره خبرنامه شکست سکوت در تابستان ۱۳۷۵ با مدیر مسئولی محمد سعیدی و سردبیری روزبه قهرمان چاپ شد. کانون ناشنویان خراسان، توسط جمعی از ناشنویان مشهد، به ویژه

حسین تقی‌زاده منعمی در بهار ۱۳۶۵ تأسیس شد و به عنوان شعبه‌ای از کانون ناشنویان ایران فعالیت خود را آغاز کرد و با ورود جوانان ناشنوای تحصیل کرده به هیئت مدیره کانون در بهار ۱۳۷۵ به صورت فعال‌ترین کانون ناشنویان در سراسر کشور درآمد. پس از تلاشهای بسیار محمد سعیدی و روزبه قهرمان، امتیاز رسمی وزارت ارشاد و فرهنگ اسلامی برای انتشار نشریه شکست سکوت و توزیع آن در سراسر کشور، در پاییز ۱۳۸۰ صادر شد. بدین ترتیب، نخستین مجله رنگی در طول تاریخ نشریات ناشنویان ایران، با

عنوان شکست سکوت در بهار ۱۳۸۱ چاپ شد که تمام موازین حرفه مطبوعاتی در آن مورد توجه قرار گرفته است. در شماره نخست نشریه مذکور، معرفی کامل از تاریخچه و فعالیت گسترده کانون ناشنوایان خراسان، همراه آشنایی با اعضای همکاران نشریه که بعضی از آنان عضو هیئت مدیره کانون هم هستند، همچنین پردازش زبان اشاره در مغز انسان، و کاشت حلزون شنوایی از مطالب قابل توجهی است که آورده شده است.

این نشریه از نظر محتوایی و علمی هم بهترین نشریه عمومی برای ناشنوایان ایران است و دارای مطالب متنوع و سودمند از جنبه‌های مختلف زندگی، فرهنگ و جامعه ناشنوایی است. البته با تشدید بسیاری مرحوم محمد سعیدی و فوت ایشان نیز عزیمت آقای قهرمان به کانادا جهت ادامه تحصیل و تدریس این نشریه تعطیل شد.

در شماره دوم و سوم نشریه مذکور، به موضوعاتی در خصوص ناشنوایان با آوردن مقالات تحقیقی و علمی در زمینه ناشنوایان، از جمله نگاهی به زندگی پر فراز و نشیب ناشنوایان، مسأله شنوایی و استفاده از سمعک، زبان اشاره، راههای پیشگیری از ناشنوایی و بد شنوایی و مسأله شنوایی و اهمیت آن پرداخته است. در شماره مذکور مقاله‌ای از گیتا موللی، کارشناس ارشد شنوایی شناسی با عنوان ناشنوایی - نابینایی چیست؟ آمده که در آن به تعریف از ناشنوایی - نابینایی مادرزاد و اکتسابی و همچنین مهمترین علل ناشنوایی و نابینایی مادرزاد و اینکه ناشنوا - نابینایان مادرزاد نیازمند چه حمایت‌هایی هستند؟ پرداخته است.^۱

* شنوایی شناسی

شنوایی شناسی نشریه رسمی دانشگاه علوم پزشکی تهران است که مقاله‌های بالینی و علوم پایه دستگاه شنوایی و تعادل و علوم وابسته را به زبان فارسی - انگلیسی به چاپ می‌رساند. هدف از انتشار آن بالا بردن سطح دانش شنوایی شناسان، آسیب‌شناسان گفتار و زبان، متخصصان گوش، گلو و بینی، مغز و اعصاب، کودکان و زبان‌شناسان در زمینه شنوایی و تعادل، حفاظت شنوایی و

توانبخشی مبتلایان به آسیب‌های شنوایی و تعادلی به ویژه در موارد بومی ایران است. این مجله حمایت انجمن علمی شنوایی شناسی ایران را دارد. و عضو کمیته اخلاق نشر (COPE) است. نشریه دارای رتبه علمی - پژوهشی (پزشکی) است و دوره انتشار آن به صورت فصلنامه و صاحب امتیاز آن دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی - درمانی تهران می‌باشد و اعضای هیئت تحریریه آن به ترتیب مدیر مسئول مهین صدایی، سردبیر دکتر مسعود متصدی زرنندی، مدیر اجرایی و طراح شیما سلیمانی و محل انتشار آن تهران است. اولین شماره نشریه در سال ۱۳۷۱ با تعداد ۱۰ مقاله به چاپ رسید. نشریه تا سال ۲۰۱۴ با نام دو ماهنامه شنوایی شناسی منتشر شده است، همچنین نشریه از سال ۲۰۱۳ به صورت الکترونیکی منتشر می‌شود. آخرین شماره آن دوره ۲۳، شماره ۶ - (۱۳۹۳-۱۱) است. و ادامه انتشار مجله شنوایی شناسی از دوره ۲۴، شماره ۱، سال ۲۰۱۵؛

به زبان انگلیسی و با عنوان Auditory and Vestibular Research خواهد بود.

مجله شنوایی شناسی در بانک‌های اطلاعاتی و مجموعه‌های زیر نمایه می‌شود:

AcademicKeys, CINAHL, CiteFactor(Directory Indexing of International Research Journals), Directory of open Access Journals(DOAJ), EBSCO(Academic Search Complete, academic search premier, academic search R&D, CINAHL Plus with Full Text, CINAHL Plus), Electronic Journals Library, Global Impact Factor (GIF), Google scholar, Google Scholar Metrics, Hinairi, Index Copernicus, Index Medicus for the WHO Eastern Mediterranean Region (IMEMR), Iran Journals, Iran Medex, Islamic World Science Citation Center (ISC), LocatorPlus, Magiran, Open Academic Journals Index, Open Gate Journal, Scientific Information Database (SID), Ulrich, Universal Impact Factor, WorldCat.

* گوش، گلو، بینی و حنجره

مجله گوش، گلو، بینی و حنجره ایران، به مدیر مسئولی یحیی نوروز بیگی و سردبیری نعمت الله مختاری و امیر محمدی از سوی دانشگاه و علوم پزشکی مشهد از ۱۳۶۸ چاپ شده است.

در پایان

متأسفانه کار روزنامه نگاری و اداره نشریه در جامعه ناشنوایان دوام و پایداری ندارد. نشریه‌هایی که منتشر شده پس از چند شماره تعطیل شده است. یک علت مهم آن اختلافات در این جامعه است. افراد و جریان‌های ناشنوا نمی‌توانند با هم مشارکت و همزیستی و همکاری داشته باشند با اینکه لازمه پیشرفت و ترقی، کار جمعی و مشارکت جمعی و رسیدن به وفاق عمومی است. با اینکه افراد فرهیخته و صاحب فکر و مبتکر در جامعه ناشنوا کم نیست و همگی آنان دارای استعدادهای خلاق و درخشان هستند اما به دلیل نداشتن زمینه‌ها و امکان گفتگو و دیالوگ، راه‌های همکاری بر روی آنان مسدود است. انسان‌ها از طریق گفتگو به وفاق، اشتراک، جامعه پذیری، حل اختلافات و اشتراک مساعی و کار گروهی می‌رسند. درست است ناشنوایان نمی‌توانند تکلم و شنوایی داشته باشند ولی با کمک وسایل مدرن مثل شبکه‌های موبایلی می‌توانند با یکدیگر دیالوگ داشته و تلاش کنند وفاق جمعی و پیوندهای اجتماعی و جامعه پذیری را در خود گسترش دهند.

تغییر و فرار کردن از یکدیگر به جای وصل و هم‌گرایی و هم‌افزایی از آفت‌های شکننده و زیان آور برای جامعه ناشنوایی ایران است و درمان این آفت تنها به دست و توسط خود ناشنوایان امکان پذیر است. در صورتی که این مشکل حل شود، روزنامه نگاری پایدار و کار مطبوعاتی مؤثر هم شکل می‌گیرد و تداوم خواهد داشت.

روزنامه نگاری باغچه بان

محمد نوری

که به خورد فرزندان ایرانی داده می‌شود، گول نخورید. امروز طبع کردن یک ورق کاغذی خیلی مصارف لازم داد با وجود اینکه مجله کودک و یا بازی کودکان و آئین دانشجویان و یا سخن و امثال آن مجله‌ها که مخصوص مدارس و روشنفکران و بچه‌ها است، با اینکه گران می‌فروشند و رشکست می‌شوند نگذارید با راه رفتن مجله نونهالان و این قبیل روزنامه‌های مفت به دست اطفال شما، سرمایه فرهنگی ایران ورشکست شود. بدانید که کاسه‌های گرم‌تر از آتش که می‌خواهند له له و دایه فرزندان شما باشند، قا قا ها و شوکولات‌های مفت و ارزان روزنامه‌ها را در مدارس به خورد اطفال شما بدهند، بی جهت نیست.^۱

جبار باغچه‌بان ذاتاً دارای گرایش ملی‌گرایانه و ایران‌گرایانه بود. به همین دلیل به خاطر وابستگی مجله نونهالان به تفکر انگلیسی و تبلیغات گسترده برای دولت انگلستان را نمی‌پسندید و شروع به مخالفت با این مجله کرد. برای این منظور، او در مقاله‌ای با عنوان (شخصیت معنوی هر ملت با فرهنگ او ظاهر می‌شود). (زبان، شماره ۱۱) مجله نونهالان را تحریم کرد.

عبارات باغچه‌بان حاکی از عمق باورها و گرایش‌های او است و سخنان او گویای ارادت، صداقت و بی‌پیرایگی او می‌باشد. به همین دلیل هم توانست جلوی نونهالان را بگیرد و نگذارد کودکان و کلاً فضای آموزشی ایران تحت تأثیر آن قرار گیرد. اما صرف اقدام سلبی کم فایده بود بلکه باید اقدام مثبت و ایجابی انجام می‌داد و نشریه‌ای برای کودکان چاپ می‌کرد. به همین دلیل به فکر فصلنامه آلبوم و نشریه بهار کودکان افتاد. و ضمیمه‌ای برای مجله زبان (یا زبان آموزگار) ویژه کودکان منتشر کرد. بعداً به معرفی این نشریات می‌پردازم.

باغچه‌بان مبتکر و نخستین ایجاد کننده موارد زیر شناخته می‌شود: دبستان کر و لال‌های تهران، تأسیس ۱۳۱۲
دستگاه فهم اصوات از طریق دندان و استخوان‌های فک (تلفن گنگ یا گوشی استخوانی)، ثبت در ۱۳۱۲

جمعیت حمایت از کودکان کر و لال، تأسیس ۱۳۲۲
درخواست مجله سخن برای آموزگاران (۱۳۲۳) و عدم اعطای جواز اولین کسی که تلاش کرد از تجارب جهان مدرن استفاده کند و افراد مستعد را به اروپا و امریکا اعزام نماید.

روش ترکیبی آموزش خواندن و نوشتن به کودکان
راه‌اندازی تربیت معلم

تألیف کتاب دستور تعلیم الفبا
الفبای گویا

ابداع روشی برای تعلیم به ناشنوایان

ایجاد جمعیت اتفاق معلمان در تبریز

ادبیات نمایشی کودکان را پایه گذاری کرد

آغازگر تعلیم و تربیت کودکان ناشنوا

تدوین نخستین نمایشنامه ویژه کودکان ایران

۱. مجله زبان، ش ۸۱ اذر ۱۳۲۴.

جبار باغچه‌بان (-۱۲۶۴ ۱۳۴۵ش) متولد ایروان پایتخت ارمنستان کنونی ولی پدرش از اهالی تبریز یا ارومیه بوده است. او در ایروان و قفقاز فعالیت روزنامه نگاری داشته ولی در عرصه غیر کودکان و غیر معلولان بوده است. اما پس از آمدن به ایران و فعالیت در عرصه آموزش و پرورش کودکان و سپس ورود تخصصی در عرصه ناشنوایان خود را ناگزیر دید به روزنامه نگاری و چاپ نشریه هم بپردازد. زیر اطلاع‌رسانی و فرهنگ سازی لازمه کار آموزش و پرورش است و آن دو مکمل یکدیگر و لازم و ملزوم همدیگر می‌باشند. عامل دیگر ورود او را به عرصه روزنامه نگاری تسریع کرد و آن انتشار نشریه‌ای با حمایت سفارت انگلستان برای کودکان ایرانی بود. گو اینکه این اقدام را کسر شأن خود و دیگر ایرانیان و تحقیر ایرانیان می‌دانست.

انجمن پیروزی وابسته به انجمن ایران و انگلستان در سال‌های ۱۳۱۰ تا ۱۳۲۰ مجله‌ای به نام شیپور منتشر می‌کرد. این مجله ادبی، خانوادگی و اجتماعی بود. مدیریت شیپور پس از چندی ضمیمه‌ای برای کودکان و نوجوانان به نام «نونهالان» منتشر کرد. مطالب نونهالان برای سنین ۸ تا ۱۴ ساله پیش بینی شده بود. مدیریت آن بر عهده عبدالله فریار از نویسندگان مطرح آن زمان بود. قطع آن ۳۰ × ۴۶ سانتی‌متر و ۸ صفحه داشت.

در واقع نونهالان نخستین نشریه بود که برای کودکان و نوجوانان منتشر می‌شد، البته چون ضمیمه شیپور بود، برخی آن را اولین ندانسته‌اند و مجله خردسالان را نخستین نشریه کودکان دانسته‌اند. اما خردسالان در سال ۱۳۲۱ توسط عباس شاهنده به صورت هفتگی منتشر می‌شد. از این نشریه فقط یک شماره نشر یافت و تعطیل شد. ضمیمه شیپور یا نونهالان در مخازن و کتابخانه‌های ایران یافت نشد و از محتوای آن خبر نداریم ولی به دلیل اعتراضات معلول می‌شود به نفع دولت انگلستان تبلیغ می‌کرده و مروج ایده‌ها و طرز فکری انگلیسی بوده است. به عبارت دیگر درصدی از ذهنیت ایرانیان را از کودکی از صدمت با انگلستان پاکسازی کند.

باغچه‌بان یکی از منتقدان و معترضان مجله شیپور و نونهالان بود و صریحاً و بی‌مهابا به مخالفت با نونهالان برخاست و به شدت به نقد آن پرداخت. او درباره نونهالان نوشت:

ای فرزندان که امروز آموزشگاه‌های ایران را پر کرده‌اید، آیا می‌دانید ایران چیست؟ اگر درس ایرانی خوانده‌اید و فرزند شیر پاک خورده این کشور هستید، از این تاریخ هر گاه کسی بخواهد مجله نونهالان را بفروشد نخريد! ای آموزگاران ایرانی اگر خون ایرانی دارید، هرگاه مدیران شما را وادار کنند که شاگردان را برای خرید آن روزنامه تشویق نمایید، خودداری کنید. ای مدیران مدارس اگر شما فرزندان صالح ایران هستید اگر وزارت فرهنگ به شما دستور کتبی و یا شفاهی بدهد که آن روزنامه را ترویج کنید، مردانه ایستادگی نمایید زیرا این امر چهره زیبای ایران‌پرستی را لکه‌دار می‌کند. ای ملت ایران اگر شماها ایران را دوست دارید نگذارید اطفال شما آن روزنامه را به خانه‌های شما داخل کنند زیرا آن روزنامه زهری به شکر آمیخته است